

Themadag - discussie in 'werkgroepen'

Van voorstellen naar activiteiten

Op de themadag was ruim tijd uitgetrokken voor een discussie in 'werkgroepen'.

Daaraan namen deel leden van: Abop, AbvaKabo, Bouw- en Houtbond,

Dienstenbond, Industriebond, NVJ,

Vervoersbond, Voedingsbond, Vrouwen-

bond FNV en de Werklozen Belangen

Vereniging Amsterdam. Gevraagd werd

naar de mening over de vijf punten van

het 'plan' en een eventuele uitbreiding,

en hoe ermee gewerkt zou kunnen

worden.

DE ALGEMENE REAKTIE op de gedachte achter het 'plan' was zonder meer positief. "We hebben een eigen denkkader nodig, een middel om zelfstandig ideeën te ontwikkelen. We zijn bijna altijd reactief bezig, in de zin van bekomentarieren van bondsnotaas en dergelijke. Het 'plan' kan een checklist zijn, een geheugensteun, een uitgangspunt om onze eigen opvattingen verder te ontwikkelen aan de hand van concrete ervaringen en argumenten."

Arbeidstijdverkorting

Over het belang van arbeidstijdverkorting bestond een grote eensgezindheid. Atv moet weer in het centrum van de maatschappelijke discussie worden gebracht. Zo kunnen arbeidsplaatsen vrijgemaakt worden en de werkdruk verminderd. Terugdringing van de werkloosheid werd gezien als een belangrijk wapen tegen de sociale onzekerheid als voedingsbodem voor racistiese en fascistiese denkbeelden en activiteiten. Sommigen vroegen zich af of het aantal van 32 uur per week expliciet genoemd moet worden. Op dit moment duikt namelijk dit aantal op als alternatief bij reorganisaties en ontslagen, voorzien van evenredig loonverlies. Zo'n standpunt leeft bij leden en kaderleden en daarom kunnen we beter in algemene termen spreken van een forse arbeidstijdverkorting. Daar werd tegenover gesteld dat 32 uur een concrete, herkenbare eis is met een offensief karakter. Een eis die zal moeten leiden tot een algemene wettelijke regeling voor de duur van de arbeidsweek. Maar wat zegt langdurig werklozen zo'n eis? Ze hebben al lang afscheid genomen van het 'arbeidsethos', daar zullen we het ook over moeten hebben. Dat kan bijvoorbeeld door

op te komen voor veranderingen in de bijstandswet, de sollicitatieplicht en dergelijke. Nu krijgen veel mensen geen kans hun bijdrage te leveren aan maatschappelijk nuttige zaken, terwijl ze dat wel willen en er ook nog bijvoorbeeld in de wijken genoeg te doen is.

Uitbreiding 'plan'

Ook over het nieuw leven inblazen van de kollektieve taak van de vakbeweging, tegen het maatwerk van het individualisme en het uit elkaar trekken van gezamenlijke belangen, bestond geen twijfel. Als apart punt om duidelijk te maken waarom bijvoorbeeld uitbesteding tegengegaan moet worden, kan het gehandhaafd blijven, maar eigenlijk is het een rode draad van onze 'eigen agenda'. Hetzelfde werd gezegd over het belang van directe, internationale kontakten tussen vakbondsleden.

De punten 'anti-stress' (belangrijk in relatie met atv) en 'antiracisme' zullen verder uitgewerkt moeten worden. De strijd tegen het racisme is meer dan 'werk voor migranten'.

Ook al was iedereen voorstander van een 'plan' met een beperkt aantal punten, onderschreven werd de uitbreiding met een drietal onderwerpen. De achtergestelde positie van vrouwen dient afzonderlijk uitgewerkt te worden. Genoemd werden: herverdeling van betaalde en onbetaalde arbeid, dubbele belasting, kinderopvang en seksuele intimidatie. Hetzelfde geldt voor milieu-beschermende en milieu-verbeterende productie, daarbij vielen termen als een 'andere economie' en 'duurzame produktie'.

En daarmee is tevens het derde 'nieuwe' punt aangegeven: werk. Terugdringing van de werkloosheid eist ook initiatieven voor volwaardige (loon en kwaliteit), nieuwe werkgelegenheid. Werk dat de laatste jaren is afgestoten, werk dat nu in banenpools en andere projecten wordt uitgevoerd, werk dat maatschappelijk zeer noodzakelijk is (sociale woningbouw, gezondheidszorg enzovoort).

Hoe verder?

Vanzelfsprekend werd uitgebreid gesproken over de mogelijkheden en manieren om een nieuwe versie van het 'plan' binnen en eventueel buiten de vakbeweging in discussie te brengen. Zoals zo vaak, kan ook hier vastgesteld worden dat die mogelijkheden er volop zijn, omdat niemand meer voorbij kan gaan aan de vastgelopen situatie van de economie. Alternatieven worden door weinigen geboden, laat staan dat er sprake is van een offensief plan. Tegelijkertijd is even duidelijk dat de heersende opvattingen dag in dag uit vrij baan krijgen en systematies in onze koppen worden gestampt. Het vertrouwen - ook binnen de vakbeweging - dat het werkelijk anders kan en dat strijd daarvoor lonend is, wordt ondermijnd in de dagelijkse ervaringen. Algemeen werd dan ook onderkend dat het 'plan' een stevig fundament van argumenten vereist. Waar halen we het geld vandaan, bijvoorbeeld voor arbeidstijdverkorting? Waarom loopt de 'overlegeconomie' totaal vast? Waarom is een andere koers van de vakbeweging nodig? Wat is eigenlijk 'realities'? Tegenover de realiteit van het 'Damrak', zullen >

we de realiteit van *onze* beurs moeten stellen. Tegenover het meedenken van de leiding van de vakbeweging zullen we onze onafhankelijke denkbeelden naar voren moeten brengen.

Vanuit deze redenering werden verschillende voorstellen gedaan:

- Spits het 'plan' toe op arbeidstijdverkorting en verbind daaraan de andere punten; een campagne voor een drastiese atv. Verbreed het 'plan', stel een grondige argumentatie op, maak er een brochure van (met een harde kaft, daar kunnen mensen niet omheen!) en ga met allerlei groepen binnen en buiten de vakbeweging de discussie aan.
- Neem contact op met bijvoorbeeld milieu- en vrouwengroepen die zelf een offensieve agenda voeren. Daarbij gaat het niet om zo iets als 'ondertekening' van het plan, maar verbreding van het debat en versterking van argumenten.
- Breng het 'plan' in bij de discussies over het arbeidsvoorwaardenbeleid, tijdens vakbondsscholingen, in situaties van reorganisaties en saneringen van bedrijven waar gezocht wordt naar alternatieven.
- Benader de vakbondspers en andere media. Zorg dat er breed aandacht voor het 'plan' komt, zoek het nieuws op. Probeer met andere groeperingen, bijvoorbeeld op Prinsjesdag, een campagne van de grand te krijgen. Een plan wordt pas meer dan papier door bondgenoten te zoeken en aan machtsvorming te werken.
- Breng regelmatig in Solidariteit verslag uit van gevoerde discussies en opgedane ervaringen. De vakbondskafees in Amsterdam, Den Haag en Rotterdam kunnen daarin een rol spelen.

Patrick van Klink (Industriebond FNV) Ailko van tier Veen (Dienstenbond FNV)